

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak

petek.

Uredništvo in
upravnishvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očinina znaša:

celoletna . . . K 3—

pololetna . . . „ 1.50

četrtletna . . . „ 0.75

Posam. šte. „ 0.10

Štev. 18.

V LJUBLJANI, dne 3. aprila 1908.

Leto III.

vžigalice, to vidno naše skupno znamenje, v vsako slovensko hišo, v vsako našo rodbino!

Delavci in delavke! Zdaj na agitacijo za naše vžigalice! Kdor jih ne rabi, ni naš. Izogibajte se trgovin, gostiln, trafik, kjer ne prodajajo naših vžigalic. Družba sv. Cirila in Metoda je danes v liberalnih rokah. Kdor kupuje Cirilske vžigalice, deluje za slavo liberalcev, teh najzlobnejših in najstrupenejših delavskih sovražnikov. Smatrajmo ga za izdajavca naših svetih načel. Bravci »Naše Moči«! Delajte na vso moč, da postanejo naše vžigalice res znak našega strankarstva!

Z lastnimi močmi.

Kranjska deželna uprava.

Ljubljana, 30. marca 1908.

Mirno in tiho se je izvršilo kranjsko deželnozborsko zasedanje. Nič hrupnih prizorov, nič izbruhov strasti nismo opazili ob tistih dveh sejah minuli petek in soboto, ko se je sestavil deželni zbor kranjski in se volil nov kranjski deželni odbor. Gospodarica položaja je bila S. L. S. To se je videlo že v prvi seji. Liberalci so s svojo spletkarsko in zahrbtno politiko izgubili naklonjenost nemškega veleposestva, ker niso Nemcem držali obljub, ki so jim jih dali, ko so sklenili z njimi znano političsko zvezo. Tri stranke so zdaj v deželnem zboru: S. L. S., nemško veleposestvo in pa narodno napredna stranka. Vsaka stranka hodi svoja pota. Zato v deželnem zboru ni nobene večine. Sploh pa so odmenjeni sedanjemu kranjskemu deželnemu zboru le kratki dnevi. Volivno preosnovo bo moral napraviti in odpreti vrata v deželno zbornico tudi onim ljudskim slojem, ki niso še zastopani v kranjski deželni postavodajalni zbornici. Bi jo bil že lahko napravil, a gospodje meščanski zastopniki žele, da se to napravi šele čez nekaj časa. Vemo, da nova volivna preosnova za kranjski deželni zbor ne bo taka, kakršno zahtevamo: splošna in enaka. Vlada jo ne mara, kar seve ni prav. A tolažimo se s Kristanom, ki je pisal svoj čas, da je boljše ne-

kaj kot nič. Velika javnost je pa le osobito v Ljubljani radovedno čakala, kakšne novice pridejo z deželnega dvorca. Pobesil se je marsikateri obraz, ko je čul, da ima S. L. S. dva deželna odbornika: dr. Evgena Lampeta in dr. Ivana Šusteršiča, liberalci dr. Tavčarja in Nemci grofa Barbota. To pomeni, da ima večino v kranjskem deželnem odboru S. L. S., so šepetali med seboj slovenski liberalci. Bili so poparjeni. Saj je bila do zdaj za marsikaterega lenuha kranjska deželna uprava korito, iz katerega je zibal »brez muje in znoja« rumeno pšenico. Naglašali smo že, da sedanji deželni zbor ne bo dolgo zboroval. Pričakujemo, da bodo kmalu nove volitve, pri katerih bodo imeli besedo tudi dozdej brezpravni ljudski sloji. Zato upamo, da ne odložita svojih državnozbornih mandatov deželni glavar Šuklje in načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič, ki je itak prevzel deželno odborniško mesto le za toliko časa, dokler nima stranka za to na razpolago pravdnika, kar se itak kmalu zgodi. Nova deželna odbornika S. L. S. nam jamčita, kakor tudi deželni glavar sam, da bo vel nov duh v kranjski deželni upravi, ki tako nujno potrebuje preosnov. Čistiti se je že pričelo v deželni bolnišnici. Prav tako. Le metlo v roko, da se ne bo še nadalje cela Ljubljana norčevala iz deželnih uradov, češ da se tu jako hitro prečitajo najnovejši romani, a jako počasi rešujejo akti in da se uradniki lažje dobe med uradnimi urami po stanovanjih, gostilnah, kavarnah in šetališčih, kakor pa v pisarnah. Če so bili liberalci pobiti, ko so izvedeli, da odločuje v kranjskem deželnem odboru S. L. S., so pa napravili še daljše obraze liberalni učitelji, ko so izvedeli, da sta izvoljena v deželni šolski svet odbornika S. L. S. Deželni šolski svet je dozdej bilo najboljšo opirališče in zavetišče liberalnemu učiteljstvu. Tega bo zdaj konec. Kranjsko učiteljstvo je žalibog zelo, zelo kompromitirano, ker smatra za svojo prvo dolžnost boj proti klerikalizmu. Zastopnika S. L. S. ne zavidamo za njunini mesti. A pozivljamo ju, da naj i tu zastavita metlo. Prav nič ne potrebujemo takih učiteljev, kakršen je n. pr. Grmek in drugi njemu podobni gospodje. Ljudstvo hoče učitelje, ki vzgajajo mla-

Policaika.

(Iz nemškega.)

(Dalje.)

Spodaj v veži postane in premišljuje. Nima namreč nikakega orožja, da se brani, če jo kdo napade.

Stopi v kuhinjo, kjer vzame iz miznice velik, ostro nabrušen nož. Misli, da je dovolj oborožena, da se brani, če jo kdo napade. Nato gre čez vežo proti jedilnici, ki ima steklena vrata s pregrinjalom.

Odpri vrata in stopi v jedilnico. Visoko drži gorečo svečo in gleda po prostoru. Nobe-nega človeka ni v veliki, elegantni, podolgasti dvorani.

Saj tako sodi. »Kaj pa je to«, si misli. Na mizi namreč ni srebrnega namiznika, ki vedno svoji na svojem mestu. In v omaro, kjer je shranjena srebrnina, je nekdo vlomil.

Pa ne, da je že ta omara okradena!? Ducanova vstopi v sobo in koraka proti omari, kjer je navadno spravljena srebrnina.

Komaj pride v sredo dvorane, začuje za seboj tihe korake. Hoče se obrniti in zamahnuti z nožem, a že začuti, da jo nekdo davi.

Ducanova zagrga, zastoka in ihti. Sveča ji pade iz rok in ugasne. Nekaj sekund se obupno brani, a grozne roke jo tišče kakor železni okovi.

Nož ji pade na tla. Revica omedli. Nekdo jo vrže z veliko močjo na stran. Z glavo prileti na zid.

Nato začuti lahno žvenketanje, kakor da bi kdo dvignil kovinsko breme. Nalahno se zapro vrata. V temni jedilnici je vse mirno in tiho.

Posamezne osebe so čule klic Ducanove. Neka služkinja, ki je stanovala v tretjem nadstropju, je ravno gledala skozi okno in čula zamolkel klic.

Prestrašena ti zapre okno in stopi na hodnik. Podla se na ograjo pri stopnicah in prestrašeno posluša. Prestrašena obstoji. Razločno čuje lahke korake po stopnicah. Obstoji kakor okamenela. Ne more se premakniti.

Pokaže se izza vogala črna, velika postava, ki zadene v deklico.

Črna postava grozno udari služkinjo po glavi. Nezavestna se zgrudi na tla. Nato začuti, da jo nekdo dvigne kvišku in jo vrže čez ograjo na tla.

Iz sob se začuje kričanje. Več deklic je namreč čulo kričanje. Odpirale so okna in klicale na pomoč.

Priteklo je več policistov. Hišnik jim odpre duri. Drugič so že bili prestrašeni prebivalci. Vse je prestrašeno, ko najdejo v jedilnici brez zavesti na tleh napol zadavljeno in krvavečo načelnico Irmo Ducanovo.

Obenem zaslede, da manjka srebrni namiznik. Omara s srebrnino pa ni bila oropana. Roparja je zmedla pogumna načelnica.

Se bolj je vse preplašeno, ko dobe ležati na stopnicah nezavestno služkinjo. Imela je zlomljenih več reber in nogo. Prepeljati so jo morali v bolnišnico. Ducanovo so položili v zavodu na posteljo.

(Dalje prih.)

dino v verskem duhu. Modro polo učiteljem, ki uče učence, kako da se kliče Hribarju živijo na čast. Proč z učitelji, ki hujskajo ljudstvo proti duhovščini. Proč z učitelji, ki prirejajo liberalne političke demonstracije. Modro polo učiteljem, ki širijo protiverske liste. Le na prste jim stopite, tem kvarljivcem slovenske mladine. Ljudstvo plačuje učitelje, zato mora plesati učitelj tako, kakor mu gode ljudstvo po svojih zastopnikih. Če bo pa delala sitnosti birokracija in naš najboljši prijatelj Mrzlokotnik, potem pa pokazati zobe tisti birokraciji, ki še vedno misli, da živi v časih absolutne, nazadnjaške, roparske jožefinske dobe.

Večina v kranjskem deželnem odboru izvajaj načelo »Svoji k svojim«. Bo imela dovolj prilike za to hvaležno nalogo.

Abstinent

je imel minulo nedeljo v prostorih S. K. S. Z. svoj redni občni zbor. Vsa poročila so se odobrila. Predsednik »Abstinentu« ostane dr. Krek, podpredsednik je Ivan Podlesnik. Zadnje čase sem je »Abstinent« spal. Upamo, da se je probudil v trajno življenje in da bo uspešno in vztrajno deloval. Od početka sem je naš list krepko in odločno zastopal abstinenčno stališče. Tak ostane! Vse zaman. Edino abstinenco vodi uspešni boj pijančevanju! To nas uče domače in izkušnje v tujini.

Obrtni odsek.

V petek, 17. marca je imel obrtni odsek sejo, v kateri se je razpravljalo o varstvu stavbenikov glede njihovega zaslužka. Ob tej priliki je posegel v razpravo tudi poslanec Gostinčar, ki je izvajal, da se mora varovati v tem oziru tudi razne stavbne delavce in da se ne sme delati zaprek glede stavbenega kredita, ker stavbarstvo vsled tega trpi veliko škodo. Izvolil se je pododsek, ki mu je naloga študirati tozadevne predloge in sestaviti poročilo.

S. K. S. Z.

Vse odbornike, odbornice naših društev in somišljenike, ki so se zbrali v četrtek teden v »Slovenski krščanski socialni zvezi«, prosimo, da se gotovo zbero prihodnji četrtek točno ob pol 8. uri zvečer v »Zvezinih« prostorih, da se pomenimo nadalje o napredku našega skupnega društva!

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem«! Kupujte le naše vžigalice!

Tobačno delavstvo.

Smrtna kosa. Umrla je članica »Podpornega društva« in naše »Zveze« stara 36 let. V tvornici je delala 20 let. — Nadalje je umrla 24-letna Ivanka Bokavšek, članica ženskega oddelka S. K. S. Z. in delavka Ivanka Možina, stara 26 let ki je bila v tvornici približno 10 let. Bodi jim zemljica lahka!

Zahvala za 8 K 60 vin., ki so jo nabrale delavke pri viržinkah in gospej Amaliji Mittermayer, ker je nabrala za Pavlino Bežek 3 K 54 vin. Bog plati!

V tvornici cigaret smo delavke vznevoljene. Vsakdo ve, da delavka rada pohiti na sveži zrak, ko je končala svoje delo in mine delovna doba. Me pa izgubimo zdaj vselej po končanem delu pet minut. Vizita se je izvrševala v tvornici cigaret. Zdaj je pa dotični prostor zastavljen s stroji. Kakor garjeve ovce nas gonijo zdaj na vizito v tvornico smodk. Najmanj pet minut izgubimo zato pri vsaki viziti. Na teden znese to dvanajstkrat pet minut je 60 minut ali ena ura. Ne odškoduje nas zato nihče. Zahtevamo, da se napravi red in če že mora biti vizita, naj se za to določi prostor v tvornici cigaret. Nered in grd je na tvorniškem dvorišču. Delavke smo naravnost v smrtni nevarnosti, ko hodimo po dvorišču. Tam pred vratarjem je pokrit kanal s kamnito ploščo, ki ima rinki. Ob ti je zadelo in padlo ter se znatno poškodovalo že več delavk. Zahtevamo, da se ta napaka odpravi, da ne bo delavstvo vedno v smrtni nevarnosti, ko hodi po dvorišču. Naj se ne čaka, da se končno še kdo ubije.

Socialni demokrati sklicujejo jutri shod, na katerem sklepajo o spomenici glede na ureditev starostne preskrbe. Da socialna demokracija že enkrat o tej stvari sklepa, je prav, zadnji čas pa tudi. Mi smo že o tej stvari sklepali in spravili zadevo po poslancu dr. Korošču

v proračunski odsek. Rdeča gospoda, kakor ponavadi zopet enkrat koraka za nami. Ker farbajo sklicatelji na svojih vabilih, da vlada državnemu zboru najbrže v najkrajšem času predloži osnutek k splošnemu delavskemu starostnemu zavarovanju, pripomnimo, da o tem osnutku že razpravlja državnozborni odsek, ki mu je predsednik dr. Krek. So pač nevedni, rdeči generali, da še tega ne vejo. Pa bi takim nevednežem kdo kaj verjel!

Rudar.

Trboveljska premogarska družba je sklenila, da razdeli za akcijo dividendo 9 kron. Rezervnemu zakladu se nakaže 30.000 kron. Ob vladarskem jubileju se ustanovi podporni sklad za vdove. V ta namen so določili 30.000 kron. Investicijski rezervi so nakazali 20.000 kron.

Rudarska zveza.

Veriga naše rudarske strokovne organizacije bo kmalu trdno sklenjena. V Idriji, Kočevju, Zagorju imamo že svoje rudarske strokovne organizacije, v Trbovljah prične poslovati, ko potrdi oblast pravila. Napravili smo luknjo tam kjer so sodili socialni demokratje, da imajo nepremagljive trdnjave. Led je pričet. Skrbimo neustrašeno, da se kmalu ogreje tisti strupeni, sovražni, socialno demokratiški mrz. Pomladni vetrovi naj zapihljajo našim mladim rudarskim sadikam, ki naj se bujno razvijajo. Ponosni smo, da je ravno naš list največ pripomogel, da lahko že danes pišemo o lastni stanovski organizaciji slovenskega rudarja. Mlade naše organizacije pa morajo skrbeti, da se izpoznajo bratje ene misli, enega duha, medsebojno. »Naša Moč« bo skrbela, da se kmalu vrši posvetovanje zaupnikov naših rudarjev. Stanovska društva prosimo, da pripravijo tvarino za posvetovanje našega slovenskega rudarja. Sad naj bi bila »Rudarska zveza«.

Zagorje ob Savi. Socialni demokratje so imeli dne 29. sušca shod. Protestirali so proti Gessmannu, novemu ministru rudarskih zadev. Ob kaki uri je bil ta shod, tega socialni demokratiški plakati niso povedali. Pa saj našim demokratom zadostujejo lepo pobarvani plakati, razobešeni po vogalih. Druge se že pričaka. Predsedoval je shodu Gričar. Protestni shod je držal Kristan. Svojo jezo je stresal nad dunajskimi krščanskimi socialisti. In omenil, da je sramota za glavno mesto dunajsko, ker so zmagali krščanski socialisti. Mi rudarji pa menimo, da je veliko bolj sramotno za Kristana, da si ne upa tiste svoje šolske učenosti nikjer drugje izpečati, kakor zagorskim rudarjem s tem, da seje med nje nezadovoljnost in prepri. Priznati moramo, da je Kristan tudi lažnjivec. Že leta 1907. je trdil, ko je korakal z naše železnične postaje v Dolenjovos na shod, da v gospodarskih rečeh bi lahko nastopili delavci skupno pot, za svoje izboljšanje. Pa še vedno kaže, da je njegov pravi namen le cepiti delavsko moč. Ob koncu shoda je predsednik Gričar dal na glasovanje, da ne marajo biti pod Gessmannovim gospodarstvom, kar so ubogi zaslepljeni knapje s povzdignjenimi rokami potrdili. Mislimo, da minister Gessmann v svojem gospodarstvu ne bo pogrešal Čobalovih knapov, katerim bo sankcioniral zakon Kristan. Kristan je odšel. Predsednik Janko Gričar je pa ostal. Njemu lahko povemo, kaj da naše strokovno društvo sklepa iz Kristanovega govora? Ko je zabavljaj čez dunajske krščanske socialiste, da so dotični ljudje spoznali demokratično sleparijo. Social. demokratična Unija (zveza) je na Dunaju. Toraj središče stranke, doma. Adler, Ellenbogen in drugi prvaki so na Dunaju. Iz cele Avstrije se shajajo soc. demokratične kronane glave v parlament. Pa jim ljudje ne zaupajo več! Zakaj pa ne? Zato ker sami vidijo njihovo delovanje! ISlišijo v parlamentu njih govore. Njihova nasprotovanja. Vidijo, kako se gospodari z denarjem, katerega sprejema zveza in dr. Torej okoličani, domačini tam na Dunaju, jim ne zaupajo. In so oddali svoje glasove krščanskim socialcem. Mi pa, naj bi slepo drli za njimi. Tovariši, ne! Kaj nam je koristil Čobal in njegov pomočnik Kristan? Delavec je zoper delavca. Po dva do trikrat premenja tovariš pri delu tovariša na mesec. Nobeden mu dovolj ne naredi. Vedne tožbe. Nič usmiljenja in pravice. In dobiček žanjejo zopet dunajski židje.

Trbovlje. V zadnji številki »Narodnega lista« se je neki pisec izpustil s »celo« močjo na kršč. socialce. Ob ti priložnosti se je sam zelo osmešil ker pravi, da je bilo tudi nekaj poslušalcev od narodne ozir. liberalne stranke, kar tudi mi

povdarjamo, ker jih dobro poznamo. Govoril dr. Kreka so tudi prav pridno pritrjevali, vmes so se tudi čuli živijo-klici. Toraj se je shod liberalcem le dopadel. Nadalje se pečajo tudi z govornikom Moškercem, češ da govora ni na pravem mestu začel. Ako bi začel pri klerikalcih, razvidil bi, da so konsumno skladišče le klerikalci spravili v roke »Trboveljske družbe«. Pisec »Narodnega lista«, pogledj se nekoliko v zrcalo in videl boš sam sebe notri. Že v času, ko je delavsko konsumno skladišče pripadalo »Trboveljski družbi«, poročali smo v »Naši Moč«, da bo konsum socialnih demokratov, zavoljo slabih razmer propadel, kar je bilo tudi res, da so takratni Rinaldo in drugi svoj konsum čisto izpodkopali, in mislili so si pri tem, ako se vse vrvi potrgajo, ena se ne bo vtregala. Pričeli so študirati na konsumno skladišče »Bratske skladnice«, da bi ga dobili v svoje roke, ali sreča socijem ni bila mila. Sklical je ravnatelj občni zbor konsumnega skladišča, pri katerem večine liberalcev ni manjkalo, in gospod ravnatelj je poročal, da nameravajo soc. demokratje konsumno skladišče v svojo last dobiti. Predlagal je, naj se skladišče družbi prodaja. Razmere ostanejo ravno take, kakor so bile. Vsi so soglasno potrdili, samo dva nesrečna klerikalca pogodbe nista hotela podpisati. A dva proti dvajsetim glasovom sta bila v veliki manjšini. Samo ob sebi umljivo nista molga nasprotovati. Pisec »Narodnega lista«, kje si! Ne skrivaj se prihodnjič na našem shodu pri Špancu za hrbotom ljudstva, kajti, kdor se ne upa očitno pokazati, je lažnjivec. Preštudiraj danes »Našo Moč«, in sprevidel boš, da glihalažnjivce vkup štrija.

Trbovlje. Ker imajo naši rdeči bratci vedno povsod svojo glavno besedo, sklenili so na generalnem zboru leta 1906, naj se vsem onim delavcem, ki zapustijo delo in gredo v tuje države, naj se jim po letu izplača njihov popolni rezervni delež iz bratske skladnice, tudi če znaša nad 100 K, kar pa pravila bratske skladnice zabranjujejo. Ker se vsako leto tega deleža mnogo izplača in ima »Bratska skladnica« za 80.000 K primanjkljaja, prirejajo rdečkarji diskusije in poprašujejo, kam je šlo teh 80.000 K in delajo na različne osebe vzroke, kar pa seve nimajo nobenega pomena, ampak slabo gospodarstvo zaupnih mož, in nasilstvo ob volitvi od strani socialnih demokratov, kakor tudi takomišljenosti delavcev ob času volitve, je krivo slabemu gospodarstvu. Torej niso klerikalci v odboru, pa vendar ta reč ne gre po volji socialnih demokratov.

Neimenovani dopisnik v Trbovljah. Prosimo, naznanite Vaše ime. Dopis je izvrsten, žal, da nam je zmanjkalo prostora. Ga objavimo prihodnjič. Ime pa moramo vedeti. Umevno je, da ga od nas nihče ne izve! (Uredništvo.)

Zagorje ob Savi. Pri nas vladajo neznosne razmere. Naj izve svet, kake zglede nam daje socialna demokracija in kako bratstvo bi zavladovalo, če bi oni zmagali. Kako zaničujejo rdeči slabotne in stare delavce! Branijo se takih revežev, češ, prehlajen je. Ni za delo. Gotovo se bo z vami še tako pometalo, kakor vi pometate z nami. Za agitacijo so pa vedno pripravljene. Za tiste izvržene študente, ki propovedujejo rdeči evangelij, je vsaka krona dobra. In vedno kriče pa vpijejo. Vpiši se! Če se nisi vpisal, nisi delavski prijatelj. Ves si farški. Ta bavbav rabijo kot strah. Osobito so veseli, če je kdo nekoliko natrkan. Drže se načela: V kalni vodi se love ribe. Tako sladki so nasilni rdečkarji, ki nosijo na jeziku med, v roki pa bič za sotrpine. Kako surova je ta rdeča drha! z domačini, malimi okoličanskimi kmeti, ki nimajo toliko grude, da bi z dohodki posestva preživeli svojce. Vsak rep, ki ga ima v hlevu, mu tisečkrat oporečejo. Zvito sredstvo imajo rdečkarji za take kmete, ki so oddaljeni od rudnika, če obole. Takoj mora v bolnišnico, dasi vejo, kako majhna in za nič da je. Saj če se kdo ponesreči in ga prinese v bolnišnico, se mu mora en bolnik takoj umakniti, dasi je noč. Prav res. Naša bolnišnica ni vredna, da se imenuje bolnišnica. Seveda, s Čobalovimi pristaši se postopa popolnoma drugače. Brez prošnja se vse izplača. Kmečki delavci pa morajo prosjati okoli rdečega odbora, predno dosežejo pravico, ali jo pa tudi ne dosežejo. Teh razmer mora biti konec. Za to bomo skrbeli mi, ki smo že siti nasilstev in krivic rdeče Čobalove bande. Prav nič se vas ne bojimo, ker vemo, da imamo mi prav. Nekdanji rdečkar.

Prosimo Vas, da nam redno dopisujete. Našim zaslepljenim rdečim bratom moramo pokazati pravo pot. Veseli nas, da »Vzajemno« tako lepo napreduje.

Prometna zveza.

Krajevnim skupinam in plačilnicam. Meseca marca 1908. so umrli: 1. Ferdinand Mahrer, Dunaj; 2. Terezija Dorner, Št. Hipolit; 3. Klementina Amadori, Friaul; 4. Blaž Jožef, Ljubljana; 5. Ana Dick, Amstetten; 6. Marija Gyunta, Dunaj; 7. Katarina Suligoj, Bosna Brod; 8. Frančišek Gabaldo, Bosna, Brod; 9. Zigmund Pekar, Št. Hipolit.

Plačati se mora za devet smrtnih slučajev, za slučaj 5 vinarjev, skupaj torej vsak član 45 vinarjev.

Skupine, ki so pobirale minuli mesec zgolj 25 vinarjev, morajo ta mesec pobirati 65 vinarjev. Skupine, ki so pobirale 50 vinarjev, naj kasirajo ta mesec 40 vinarjev.

In zopet si je dal duška! Za nedeljo, dne 22. sušča t. l. sklicali so socialni demokrati v »Narodni dom« v Ljubljani javni shod, pod pretežo, da pride eden govornik z Dunaja in eden iz Trsta. Shod je otvoril socialni sodrug Bartel. Ljudstva je bila dvorana polna, ker je pričakoval iznenadenih novic, posebno od državnega poslanca socialnega demokrata g. Ellenbogna; pa bilo govornika iz Trsta kakor tudi z Dunaja ne. Bartel je na to pripomnil, da g. Kopača iz Trsta ne bo, ker je zadržan in drugi poročevalec g. Ellenbogen je bil tu, ali nas je popustil in šel na Koroško. (Ga že imajo.) In tako je prišel g. Etbin Kristan s to zvijačo do zaželjene besede kot poročevalec. Kristan je vedel veliko povedati, ali večina samo stare pogrete stvari. Obdelaval je vse na desno in levo, sedaj to, sedaj drugo stranko, ali najbolj mu je v želodcu tičala ta nepremagljiva klerikalna stranka, s katero se on, kot prijatelj Mameluka nikakor sprijazniti ne more. Vse je izpovedal, ali odveze ni hotel nikomur dati, pot ga je oblival svete jeze in komaj se je na svojih šibkih stebričkih obdržal, da ga ni veter odnesel v deželo zaljubljene anarhije. Očital je S. L. S. izdajstvo in netačnost v zvezi s klerikalno in liberalno stranko. Obdolžil je naravnost S. L. S., da je ona kriva in delavskemu stanu škodovala za 20 milijonov kron, ker ni glasovala za Ellenbognov predlog, kar smo mi že v številki 17. tek. leta v »Naši Moči« poročali in tudi nastop o glasovanju Ellenbognovega predloga S. L. S. popolnoma pojasnili. Pozabil je pa g. Kristan povedati, kako so se neki demagogi socialno-demokratske stranke, kakor jih ta gospod nazivlje, v preteklem letu nasproti delavskemu stanu obnašali in s svojim zadržanjem je oškodovali za 3.200.000 kron. In vprašal boš, dragi bravec, kdo je bil dotični demagog. Ali mogoče kak izmeček človeštva? Ne. Ta demagog je marveč g. državni poslanec Tomšik, znan socialni demokrat. Tomšiku je lansko leto neki češki list očital izdajstvo, na kar je Tomšik tožil dotičnega urednika lista, ali ta je Tomšiku dokazal, kar je trdil, in je bil vsled dokazov izdajstva pri sodnji oproščen. Seve, tega Etbin ni povedal.

Predilnice.

Iz odboroze seje »Strokovnega društva ljubljanske predilnice«. Sklenilo se je, da se bodo v društvo sprejemali vsi delavci in delavke v predilnici, brez razločka, naj bodo že tudi kdaj poprej izključeni iz društva, morda iz kakih osebnih oziror, zdaj se sprejmejo zopet nazaj, če hočejo pristopiti, samo to se je sklenilo, da kdor že več kot eno leto ni član društva, mora nanovo vpisnino, 30 vinarjev, vplačati. Le taki člani se ne bodo sprejemali, ki so kdaj društvo izrabili, da so podpora dobili, potem so pa izstopili, drugi delavci in delavke se pa vsi sprejmejo, ker sedanji odbor ima pred očmi samo blaginjo delavstva in društva, ne pa kake osebnosti ozire in koristi. Nadalje se je sklenilo, da se priredi javen društveni shod v sredo, 8. aprila t. l. zvečer po delu ob četrti na 7. uro v »Zvezinih« prostorih v »Unionu«, na kateri shod se vabijo vsi delavci in delavke predilnice, naj bodo člani ali pa ne. Potem se je sklenilo, da naj imajo vsi delavci in delavke, naj bodo člani ali pa ne, skupno sv. mašo na Rožniku, kakor so imeli poprej navadno vsako leto, in da bo društvo še potem svojo mašo priredilo, kdaj in kje, se bo še določilo, katere maše se bodo pa lahko tudi vsi ostali vdeležili, naj bodo člani društva ali ne, ker odbor želi, da bi med delavstvom vladala bratska ljubezen in edinstvo, da bi ne bilo nobenega nasprotovanja, ampak da bi vsi skupno delovali, za delavske koristi. Nadalje se je sklenilo, da bo društvo priredilo poletu vrtno veselico, kdaj, se že še sklepa.

Korošec.

Bistrica na Koroškem. Dolgo časa smo opazovali pravicoljuba Fausta, ki se vede, kakor bi bil obseden, ako se delavec posluži svoje pravice. Minuli teden se je Faust zopet pokazal slabega poznavatelja pravih naše starostne zavarovalnice. Volili smo namreč delegate, toda po stari maniri bistriške tovarne je sestavil Faust kar sam volivne skupine, dasiravno določajo pravila, da ima odbor sam sestaviti vsako leto volivne skupine, in sicer pravi to jasno § 37. pravil, ki se glasi: »Behufs Vornahme der Delegiertenwahlen werden die Mitglieder, welche das 24. Lebensjahr überschritten haben, vom Ausschusse alljährlich nach Berufsarten in Wahlgruppen eingeteilt.« Ako bi bila pravila pisana v slovenskem jeziku, bi mu ne zamerili toliko. Ker so pa v nemškem jeziku pisana ter je Faust vkljub temu to prezrl, ga opozorimo na to ter mu tudi dobrohotno svetujemo, da se drži besede, ki jo je dal na lanskem občnem zboru, da bo namreč pustil delavcem popolnoma proste roke pri premembni pravil. Faust je menda tudi mnenja, da on kot »direktor« ni dolžan delavcu dano besedo držati, kakor se je baje sam izrazil. Nabranega gradiva imamo še mnogo.

Gorenjec.

Jesenice. Socialno delo gospoda Pongraca in njegovih backov. Imenovani gospod se kaj rad hvali in pripoveduje svojim vernim, kako po očetovsko skrbi za vse tovarniške delavce. Znan nam je slučaj, ko je prišel neki tovarniški tesar, ki že dalje časa boleha, za svojega tovariša po bolniški list. Očetovsko skrbni mož je takoj čutil potrebo se iznositi nad tem bolnim tesarjem, očitač mu njegovo, nad tri mesece trajajočo bolezen, dasi se je tesar izgovarjal, da je že enkrat začel delati, pa je moral zopet prenehati, ker si je nakopal zopetno bolezen. Nič čudno se nam ne zdi, saj predobro poznamo tega gospoda. Pač pa se čudimo tesarjem, kako da so za vsako štafazo tako hitro pripravljeni, da služijo kot orodje temu gospodu, da lažje izvršuje svoje neotesane namene. Tesarji, bolj trezno mislite in nikar tako nepremišljeno ne nastopajte nasproti delavcem, saj ste vendar tudi delavci trpini prve vrste. Upamo, da ne boste dažali povoda tem gospodom, da bi se hvalili, da vas imajo na špagi, pod klobukom. Prav posebno nam je pa v spominu nastop nekega moža, ki je stal z litrom v roki in kazal delavcem, rekoč: pogledite, mi ga pijemo, vi pa požirajte slino, še celo trdil je, da ima pripravljeno planino, da bi se šli past delavci! O tem, kar smo pa brali po straniščih, pa za enkrat molčimo, ker nismo natančno informirani, kdo da je pisal. Samo to rečemo, da je bilo tako nizkotno in sramotilno, da iz delavsko mislečega srca kaj takega ne prihaja. Tako je torej gospodarsko in socialno delo in mišljenje teh mož in gospodov, ki so občinski odborniki, delavskizastopniki v občinskem odboru, ki bi res, ako bi prišli do večine, zamogli kaj takega izvršiti, da pa do tega ne pride, bomo pa že delavci sami poskrbeli, čeprav ti gospodje dobro znajo volivce fabricirati s tem, da kar celo vrsto novih davkoplačevalcev napravijo. Prav dobro vemo kam so te bombe namerjene. Tomažu Klinarju pa svetujemo, naj nikar preveč delavcev ne požene na Roščico past, da bo še zanj kaj ostalo. Saj bo še tudi lahko gledal, kie bo kakšna bilka zrastle, posebno sedaj, ko se je tako umetno odtegnil, ko so se drugi borili za svoj obstanek.

Sava. Izjava. Ker me gospod A. Pongrac pozivlja, da se bom moral zagovarjati pri sodnji zaradi neke izjave na shodu dne 22. marca v »Delavskem domu«, sem prisiljen to še enkrat ponoviti, da izve širša javnost, s kom se ta gospod čuti prizadetega. Rekel sem, da se mi očita, da kot tovarniški delavec tako nasprotujem tovarni. Nato se je pa oglašil g. Pongrac: »Saj je tudi res.« To bi se toraj reklo, da jaz v tovarni delo zadržujem ali pa da naravnost škodo delam. Jaz bi prosil tega gospoda, da mi dokaže kaj podobnega. Nato sem pa rekel, da to očitjanje odločno odklanjam in da stojim odločno na stališču, da vsak tovarniški vslužbenec, od prvega uradnika do zadnjega delavca, naj svoje v tovarni odkazano delo pošteno, prav in dobro izvrši, potem naj se šele spušča na politično polje, ki ga pa ne sme vezati in družiti s tovarniško upravo. Nikdar pa nisem rekel, da bi bil ravno on prizadet in ta gospod se čuti v tem prizadetega in užaljenega, da bi mene celo tožil zaradi tega. Mene bi prav vese-

lilo, kajti s tem bi se on sam postavil v jako svitlo luč, kakšnih nazorov da je glede na tovarniške posle. Jaz pa kot tak stojim vedno na stališču: pošteno delati in vse opravičeno odločno zahtevati. To je moje geslo, s katerim se ne bojim stopiti celo pred ravnateljstvo in sploh pred vse vodstvo tovarniške uprave. Nikdar pa nisem nobenega osebno omenjal, kajti to velja splošno za vse. Zakaj se je pa g. Pongrac čutil tako globoko užaljenega in pri tem prizadetega? Naravnost rečem, da mi je popolnoma neznano in tudi nimam nobenih podatkov o tem kaj razmišljati. Jaz pa dokler bom delavce bodril in navajal k točnemu in vestnemu izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti pri delu v tovarni, se ne bojim nikdar stopiti v javnost in sem tudi od tovarniške strani v socialnem in gospodarskem oziru stavljen predloge gotovo, moja častna beseda, v prvi vrsti pripravljen podpirati, da se pa nič ne dela v občini in da ima občina toliko škode, pa smelo upam, reči, da je kriva savška obstrukcija, ki jo pa jaz, čeprav tovarniški delavec, odločno rečem, ne bom nikdar podpiral. Torej, kakor sem že rekel: pošteno delati in vse opravičeno zahtevati, to je moj delavski ideal, ki ga vsem delavcem vedno priporočam. Da pa v narodno-političnem oziru nastopam popolnoma nasprotno savški stranki, je pa to moja sveta dolžnost in moja popolnoma zasebna stvar, kajti dr. Eggerju, kot glavnemu voditelju takozvane savške stranke, se ne pustim na noben način komandirati. Prvič zato ne, ker je on v prvi vrsti Nemec, jaz pa značajan Slovenec, drugič pa zato ne, ker je on protestant, jaz pa odločen katoličan in povsem še kongreganist, kar se ne sramujem nobenemu javno priznati. Meni se očita neka hinavščina, da sem se kot tak zavezal in sklenil kompromis z narodno-napredno stranko, kar priznam, da je bilo s socialnega, narodnega in gospodarskega stališča neobohodno potrebno, ki pa pri vsem tem ostanem še vedno v največjem načelnem nasprotstvu z narodno-napredno stranko. Odločno povdarjam, da v občinskih zadevah glede na narodno vprašanje gremo združeni Slovenci roko v roki preko najhujšega nasprotnika in sovražnika. Vsak drugačni nastop pa nosi pečat narodnega, pa tudi delavskega izdajstva na Jesenicah. Nadalje ta gosp. očita, da se je godila na shodu velikanska lumparija in me vpraša, katerega mislim naznaniti. No, če bi sploh katerega hotel, bi moral v prvi vrsti njega. Saj je bil ravno on glavni voditelj teh kričavev. Zato pa tega ni potreba, ker sta govornika vkljub surovemu obnašanju, ki se vam, kot uradniku, pa tudi drugim mojstrom prav nič ne pristoja, svojo nalogo prav dobro rešila. Ako pa g. Pongrac, ki še eno četrtinko toliko ni bil moten, kakor prejšnja dva njegovih pristajšev, ni mogel, oziroma ni hotel govoriti, mu pa jaz prav nič ne morem pomagati. Nekateri hudomušneži so celo trdili, da sploh ničesar vedel ni. Taka torej je bila lumparija, ki jo nam očita, vprizorjena od tovarniških uradnikov in mojstrov. Najznačilnejše je pa to, da ta gospod obžaluje, da je mene pustil v odbor voliti. No, to se meni tudi zdi, kajti on je v moji osebi gotovo videl previsok steber, na katerega se gotovo ne bo mogel nikdar postaviti tisti nemški most preko Slovenije do Adrije, in da mu bom v socialnem oziru vedno za petami s kakim delavskim predlogom. Zato pa tudi priznam, da bi ravnateljstvo vsled mojega v gospodarsko-socialnem in slovensko-narodnem oziru odločnega nastopa utegnilo porabiti svojo oblast in mene odsloviti od dela, kajti pri vsej treznosti in pazljivosti se mi utegne pripetiti kakšna malenkost, ki bi postala pogubna zame. Vsikdar bi pa ponosno in z jasnim čelom lahko stopil pred vsako delavsko in slovensko javnost, da sem dobro izvrševal svojo stanovsko dolžnost, pri tem pa neustrašeno zastopal delavske in narodne koristi. G. Pongrac pa čimbolj bo mešal vodo, tembolj bodo pljuskali delavski valovi ob njegovo vže tako omajano politično obrežje. — Podpredsednik strokovnega društva delavcev kovinske obrtne družbe: Ivan Krivec.

Somišljeniki in somišljenice!
Zahtevajte in kupujte v vseh trgovinah in trafikah vžigalice v korist obmejnim Slovencem!

10% odstotkov popusta vsakomur, kdor kupi v času velikonočnih praznikov v moji konfekcijski trgovini za gospode in dame, dečke in deklice in se sklicuje na »Našo moč«. A LUKIČ, Ljubljana.
Glej oglas na zadnji strani!

Cenjenim damam vljudo
:: naznanjam, da sem ::
otvorila na Mestnem trgu št. 11
(poleg trgovine Iglič)

salon za damske in :: otročje klobuke ::

Vsled mnogoletnih izkušenj v tej stvari kakor
in i zato, ker sem si na Dunaju sama ogledala
na novejša dunajska modela, sem v stanu pre-
vzeti vsa v to stroko spadajoča dela in po-
ravila ter jih izvršiti solidno in po zmernih cenah

Pričakujoč obilne naklonjenosti, se vdano
priporoča

F. KOVAČ

bivša modistinja trdnice Vivod-Mozetič.

Nov modni salon.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar
v Ljubljani

Pred škofijo št. 19, — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4.
Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!

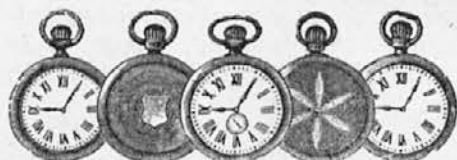
A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo 19.

priporoča svojo

veliko zalogo izgotov-
ljenih oblek za dame,
gospode, dečke in de-
klice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Ustnov-
ljeno let
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja

na par

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Selenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Špitalske ulice

Ljubljana

Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago**

za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

AUSTRO - AMERICANA

TRIESTE NEW-YORK

Poltniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljive potovati naj se obrnejo
na **Simona Šmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsake vrste Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene